

IZHAJA VSAK DAN

Tudi ob nedeljih in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamezne štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sečani, Nabrežini, Sv. Luceji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.)
OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K. vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 st. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inseratni oddelek uprave "Edinosti". — Plačuje se izključno le upravi "Edinosti".
Plačljivo in topljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva "Edinost" za Primorsko.

"V edinosti je moč!"

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na načrte brez dospolane naročnine, se uprava ne ozira. Naročina na nedeljsko izdanje "EDINOSTI" stane: za celo leto Kren 5-10, za pol leta Kren 2-6. Vsi dopisi naj se posiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročino, oglase in reklamacije pošljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica S. Francesco d'Assisi 20. Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijskega lista "Edinost". - Natisnila Tiskarna "Edinost", vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica S. Francesco d'Assisi štev. 20. Polno-hranilni ratun štev. 841-652. TELEFON II. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Obstrukcija v državnem zboru.

Poljski odklonili posredovanje.

DUNAJ 6. (Izv.) V političnih krogih se živahnio razpravlja o posredovalni akciji, ki naj bi dosegla, da bi češka obstrukcija ustavila svojo taktilko. Že včeraj se je govorilo, da prevzame načelnik poljskega kluba, posl. Leo, posredovanje. Danes pa posl. Leo kategorično dementira to vest. Zatrjuje se, da stoji ideja o razpisu volitev za češki deželni zbor. Že vedno v ospredju in da je tudi Nemci ne odklanjajo. Interesantno je, kar je izjavil eden voditelj agrarcev, posl. Vilkovský, da se češka agrarna stranka ne zadovoljuje samo s kako formalnostjo, ne samo z razpitom volitev v češki deželni zbor, če ne dobí dovoljenih garancij, da se bo mogel novovzvoljeni češki deželni zbor tudi konstituirati.

Izražanje trdot službene pragmatike državnih nameščencev.

DUNAJ 6. (Kor.) V odseku za državne nameščence je izjavil načelnik Elvert, da je sklical odsek k sebi, ker se je pritožilo več uradniških kategorij, da izvršilne naredbe k službeni pragmatiki nikakor ne zadostujejo. Predlagal je, da se sestavi pododsek, ki naj svar načančno prešudira in se tozadevao sporazume z vlado in posameznimi uradniškimi kategorijami. Razvila se je dalja razprava, v kateri so vsi poslanici poudarjali nezadostnost izvršilnih naredeb, ki le še vzbujajo novo nezadovoljstvo in vznešenje med uradništvom. Končao se je izvoli pododsek 5 članov. Odsek je tudi izrekel željo, naj bi organizacije državnih nameščencev svoje tozadevne pritožbe nemudoma naznačile odseku za državne nameščence. Pododsek se snide v torek dopoldne, polni odsek pa v sredo popoldne.

Korupcija z vladnim dispozicijskim fondom.

PRAGA 6. (Izv.) Tudi danes se bavijo vsi češki listi z afeto dr. Švih. "Narodni Listy" vztrajno nadalje pri svojih trditvah in priobčuje pismo sestre blivlega svojega glavnega urednika Abyža, ki potrije, da je je plemiški brat povedal že l. 1911., da je dr. Švih konfident tajne policije. "České Slovo" priobčuje danes članek, v katerem izjavlja: "Ostanja Narodnih Listov" in v njih priobčeni dokazi so — odkrito povedano — težka in resna. Dr. Švih je vse svoje funkcije dal stranki na razpolago in hoče, da se resi zadeva pred edino kompetentnim forumom, pred kazenskim sodiščem. Stranka bo sodila o stvari, ko bo končana kazenska razprava." — Dr. Švih je vložil danes tožbo proti odgovornemu uredniku "Narodnih Listov", dr. Hellerju, zaradi žaljenja časti v smislu § 488 in 489 k. z. "České Slovo" pozivlja "Narodne Liste", naj objavi vse dokumente, ki jih imajo, če da so to dolži češki javnosti. Narodna socijalna stranka ne bo trpefa obrekovanju in obračuna, čim se stvar pojavi, i s krivci, če so v stranki, pa tudi s provokaterji v mladočenski stranki. — Cela vrsta narodnosocijalnih organizacij je eksekutivnemu odboru stranke izrekla zavrnitev.

Poročna razprava na tožbo dr. Švih proti odgovornemu uredniku "Narodnih Listov" se bo vrnila še v tekočem porotnem

zasedanju, koncem marca, ali pa v začetku aprila meseca.

V informiranih čeških krogih se zatrjuje, da je pričakovati še nadaljnji razkrivti, ki bodo kompromitirali še druge odlične češke politike. Vlada je bila namreč v zadnjem času natančno informirana o vsaki zaupni stvari, o kateri se je razpravljalo med češkimi strankami, tako da posamezeni češki poslanici že niso hoteli več zahajati k zaupnim sestankom, češ, ker vlada itak izve vse. Izrecno se pa poudarja, da dr. Švih ni prizadel v tej aferti.

"Venkov", glasilo čeških agrarcev, danes posiljva vse češke poslanice, naj odlože svoje mandate, dokler se ne reši ta žalostna afera, toda ostale stranke ne soglašajo s tem predlogom.

PRAGA 6. (Izv.) Nocjo se je v poslanskih krogih raznesla vest, da namerava dr. Švih odložiti svoj državoslobski mandat.

Proti italijanskemu divjaštvu na Revoltelli.

DUNAJ 6. (Izv.) Za nedeljo dopolne je sklican tu velik protestni shod vsega jugoslovanskega divjaštva zaradi znanih dogodkov na tržaški višji trgovski šoli Revoltelli. Med jugoslovanskim divjaštvom še vedno narašča razburjanje zaradi žalitve jugoslovanskega divjaštva in nasiljev s strani italijanskega divjaštva. Dunajsko jugoslovansko divjaštvo se hoče z vso energijo zavzeti za svoje tržaške tovorniške.

Zopet vohunska aféra.

DUNAJ 6. (Izv.) Danes je stal pred tužilom deželnim sodiščem blivši praporčak Ivan Rajh, rodom iz Štajerskega, obtožen vohunstvu in goljufiji. Leta 1907. je kot praporčak ponaredil neko menico in zbežal na Rusko. Leta 1908. je pisal nekemu svojemu blivemu tovorniku, naj mu pošle mobilizacijski načrt 34. pešpolka, za kar bi dobil 10.000 rubljev. Na zahtevo avstrijskih oblasti ga je Rusija izročila l. 1908. avstrijskim oblastim, in v Przemyslu se je vrnil proti njemu preiskava zaradi goljufije. Ker so ga izpoznali za umobolnega, so ga izpuščili. Prišel je v Ljubljano k trdki Kmet in Silvar, od katere pa je, poverivši 1020 K, pobegnil preko Šibille v Rusijo, kjer je v Kijevu bil v službi ruske policije kot nekak nadziratelj Avstrijev. Poslali so ga tudi na Dunaj in poznje v Galicijo, kjer je bil 26. decembra 1912. arretiran.

Rajh se je zagovarjal, da ga je ruska policija prisilila k vohunstvu, češ, da bi bil sicer več let zaprt, ker se je zdel policiji sumljiv. Nadziranje Avstrijev da je uporabil v to, da jih je pravočasno obveščeval, če je imela policija kaž proti njim. Tako da je tudi nekemu Gabercu pomagal češ nemško mejo, ker se je tudi ta zdel sumljiv policiji. V Galiciji ni vohunil, toda živel je v takoj slabih razmerah, da je bil navezan na rusko podporo, sicer bi bil poginil lakote. Rajh je med razpravo brilko jokal.

Vojnički izvedenec je izjavil, da je nedvomno dokazano, da je Rajh vohunil za Rusijo, in sodišče ga je obsodilo v tritejno ječo, pri čemer se mu je vrnil preiskovalni zapor od 26. decembra 1912. leta dalje.

PODLISTEK.

Rdeči mlin.

Roman. Spisal Xavier de Montépin.

Preprosta jedilna priprava je bila čista in snažna in dobrí duhovi, ki so prihajali z ognjišča, so le še pospeševali njegov že itak dobrí tek. Končno je krčmarica le prinesla obed na mizo in Lascars se ga je takoj lotil.

Dobra moja mamica — je reklo, ko si je potolažil prvo lakoto — vaše ribe imajo izborni okus.

— Veseli me, da vam ugaja moja kuha.

— Ali bi mogel za nočnjenjo noč dobiti v vaši hiši posteljo?

— Kaj? Hotel bi prenočiti pri nas?

— Da!

— Seveda imamo prazno sobo. Toda za tako finega gospoda, kakor ste vi, bi bila naša postelja pretrda.

— Ne bojte se. Prepričan sem, da mi bo vaša postelja prav tako ugajala, kakor so mi bile vseč vaše ribe.

— Gospod — je vzkliknila krčmarica, ki je zelo ugajala Lascarsova laskava pohvata — vsa naša hiša vam je na razpolago.

— Dobro torej! Jutri bom videl, če ste res tako pripravljeni, da mi napravite uslugo.

— Kako uslugo naj vam pa napravim?

— Pred vsemi mi morate prodati enega od vaših čolnov.

— To ni moja stvar, temveč mojih sinov. Gotovo pa cena ne bo previsoka.

— Toda to še ni vse. Želim namreč, da mi kupite v Bougivalu ali v St. Germainu popolno posteljo, mizo, nekaj stolov in pa omare, vse popolnoma preprosto. Denar, ki ga boste potrebovali, vam dam jaz.

— To vam prav lahko napravim. Mislim, da vse te stvari ne bodo stale veliko. Ali se mislite naseliti v našem kraju?

— Da, to nameravam. Neki moji prijatelji mi je dal na razpolago hišo, ki je njegova last. Ta hiša ni daleč oddal in se celo lahko vidi odtod.

— Krčmarica se je radovedno začela ozirati okrog sebe na vse štiri strani. Zmignila je z rameni in rekla:

— Naj mi mačka odgrizne jezik, če morem ugeniti, kateri hišo mislite — je rekla. — Tu v bližini ni nobene druge hiše, nego rdeči miln.

— Ravno v rdečem milnu se nastanim.

Bombni atentat v Reki — Po-zročitelj atentata bivši rečki župan.

REKA 6. (Izv.) Območja policija je baje popolnoma nedvomno dognala, kdo je prav površčitelj bombnega atentata na vrtu guvernerjeve palače, in da to ni nikde drug, nego bivši rečki župan Bacich, ki je sedaj odvetnik v Jakinu.

Debrečinski atentator ujet.

BUKAREŠT 6. (Izv.) Ruski policiji se je posrečilo v Kilenetu ujeti Katareva, storilca znanega atentata v Debrecnu.

Zasuto vojaštvo na Tirolskem.

INNICHEN 6. (Izv.) Od vseh 15 vojakov, ki jih je zasul snežni plaz, so rešili samo štiri prostake. Rešila jih je vojaška pomočna četa pod vodstvom poročnika Gelsdo. Izkopalni so izpod snega še dva moža, a sta bila že mrtva. Rešilno delo je ob se danjem južnem vremenu zelo nevarno, ker se je bati novih plazov.

Romunski prestolni govor.

BUKAREŠT 6. (Kor.) Kralj je danes slovesno otvoril parlament s prestolnim govorom, ki pravi med drugimi: "Srečen sem, da morem ponovno ugotoviti, da je razmerje kraljestva napram vsem državam izborni. In se bom prizadeval, da ohranim in zasiguram mir, h kateremu je mnogo prispevalo kraljestvo in s čimer si je pridobil splošno zaupanje, kajti vseledi tega zaupanja mu je tudi omogočeno, da igra v tem delu Evrope dobrodejno ulogo pomirjevanja. Armada se je s svojimi dobrimi lastnostmi visoko povzdignila in je tudi v prošlem letu dokazala to svojo povzdigo, dvignila svoj ugled in si zaslužila splošno zahvalo. Potrebna pa so v armadi nova izboljšanja, ki se, o tem sem prepričan, gotovo dovoljlo, kajti usoda dežele je ozko zvezana z njeno vojaško silo. Proračunska sredstva ne bodo vznemirljala našega cvetajočega finančnega ravnotežja vključ potrebnim izvišanjem. Vlada predloži tudi organizacijski zakon za Dobručo, ki zagotavlja dobro upravo." — Prestolni govor je zbornica večkrat prekinula z živahnim odobravanjem.

Epirotsko vprašanje v grški zbornici.

ATENE 6. (Izv.) V včerajšnji sej džavne zbornice je prišlo do burnih prizorov, ki jih je povzročila opozicija zaradi epirotskega vprašanja. Opozicionalci so namreč ostro napadali vlado, da kar menita težišča življenja 150.000 Grkov Albani. Ministrski predsednik Venizelos je odgovoril, da je dolžan izvršiti sklepne londonske konference.

Skader glavno mesto Albanije?

SKADER 6. (Izv.) Tu se je vrnilo veliko zborovanje, na katerem se je sprejela resolučija, ki zahteva, da naj se povzdigne Skader v glavno mesto Albanije.

Bivši bolgarski finančni minister aretiran.

SOFIJA 6. (Izv.) Bivši finančni minister Burev, ki je rusil in je živahn agitiral proti vladajoči stranki. Je bil aretiran, češ da ščuva proti dinastiji in vladu. Izpuščil so ga le proti visoki kavci 100.000 levov.

Nemški vohun na Angleškem.

LONDON 6. (Izv.) Pred kratkim so aretirali v Londonu nekega trgovca z smodkami, ki se je imenoval George Gould. Nadaljnja poizvedovanja pa so dognala, da je

ta Gou'd nemški podanik s pravim imenom Schröder in da je služil v nemški armadi. Po nalogu Nemčije je vohunil v raznih angleških pristaniščih. V njegovem stanovanju so našli raznih zanj zelo obteževalnih listin. Prihodno sredo se bo vrnila proti Gould-Schröderju razprava pred londonskim sodiščem.

Revolucija v Braziliji.

RIO JANEIRO 6. (Izv.) Vsled revolucionarnega gibanja med častnikom je bilo nad mestom proglašeno obsedno stanje in včeraj je bilo več visokih častnikov aretiranih, med njimi generala Mores in Azevedo, potem dva polkovnika, en major in en stotnik. Aretirana sta bila tudi izdajatelj dveh tukajšnjih listov. Vojni minister je izdal posejne na vojaštvo in vojno mornarico, da naj je vse pripravljeno za vsak slučaj.

Ali je Avstrija konstitucionalna država?

Tudi načrtovali polkuljci Stürghove vlade, da bi prišlo vsaj do pogajanja za določen sporazum med Nemci in Čehi na Češkem, je ponesrečil sramotno. Nemci so ubili dete, še predno je zagledalo luč sveta. Povsem upravičeno trdi praksa "Union", da so Nemci igrali grodo komedijo, ko so vzdrljali videz, kajkor da so pripravljeni za pogajanja na podlagi predlogov, ki jih je predložil vlad. In ki so — to treba posebno naglašati — daleč preko mere uvaževati želje in zahteve Nemcov, tako, da je treballo na strani Čehov nenačadnega samozatajevanja, da so ostali

negra zbora — na katero pa zopet ni misliti brez sporazuma med Nemci in Čehi, ne bo tudi rednega delovanja državnega zbora. Če so Nemci s svojo obstrukcijo v českem deželnom zboru onemogočili delovanje te zborovice ter izsilili celo suspenzijo deželne ustawe, pa hčemo Čehi z nadaljevanjem svoje obstrukcije zaustavljati madžino centralnega parlamenta. Izkraika: Čehi so se postavili na stolnice, da dopuste ustavno delovanje v centralnem parlamentu le za ceno vzpostave ustawe na Češkem. Ker pa ni misliti, da bi se vlada odločila za to posledj brez privoljenja Nemcev, še manje pa na redno delovanje — tudi če bi se nesla — češkega deželnega zbora, ako ne pride do sporazuma med Čehi in Nemci, kar pa je zopet izključeno za dogledne čase — vidimo, da je položaj brezupen in da je vladi zaščita v circulus vitiosus, iz katerega ni nikjer izhoda. Položaj, kakor se kaže po razbiju poizkusa za sporazum na Češkem in po dejstvu da se hčemo — kakor kažejo sedanj dogadki v parlamentu — tudi druge češke stranke predvsižljajo najostrejši taktiki agrarcev, je torej tak, da je padla skoro na nicio nuda, da bi mogla vlada s sodljanjem parlamente rešiti takozvane državne potrebštine, da niti ne govorimo o drugem parlamentarnem delu na polju socijalnih in gospodarskih reform. I takor da to še ne bi bilo dovolj, je prišlo razburjenje med Jugoslovanskimi poslaniki vseh dogodkov na višji trgovski roči v Trstu. Ato se češki obstruktorji pridružili Jugoslovanska proti Italijanski univerzi v Trstu, bo kaos popoln.

Če bi torej Stibrkhova vlada — kakor smo že rekli — čutila konstitucionalno, če bi bilo v njej čuta ustavne odgovornosti, bi izvala konkretno, zahtevano po konstitucionalnem principu: Šta bi! Po vsem pa, kar prihaja v javnosti, ne misli vlada na izvedbo take konsekvence, ampak umakniti se bo moral parlament. Če se ne zgod v zadnjih letih kak čudež, da se počasna ublaži: ali bo centralni parlament odgovoren do jeseni, ali pa — razpuščen. Kaj bo pomagano s tem? Če se vlada odloči za odgovet, mari meni, da se povrnejo stranke v mlejšem razpoloženju? Bodo pa na jesen Čehi nadaljevali z obstrukcijo, če se ne odpravijo poprej vzroki, ki so jim potisnili v roko to skrajno parlamentarno orodje! Istotako si vlada ne zboljša položaja z razpolatom zbornice. Nove volitve bi želekone izpodnakejno tlačno ravno tistim skupinam, ki so sedaj še nekako pripravljene za transigiranje. Storo gotovo je, da se parlament radikalizira na vseh straneh.

Vlada je torej začela s svojo ladjo na suho. Kot zadnje im edino sredstvo je ostane državni prevrat — staatsstrech, nasilje....! To pa bi bila očitna izpoved pred vsem svetom, da Avstrija ni konstitucionalna država in da je ves parlamentarizem le vider, draperija, ki naj s formo ustavnosti zakriva — absolutizem, ki se pa že ostro izraža ravno v dejstvu, da po fiskusu, ki ga doživlja vlada, vse sekira nad — parlamentom!

Njih up je šel po — vodi!!

Vsi so prišli, samo "Njo" — oh ni bilo!... Tako so vzdihovali in še vzdihajo neodrešeni sinovi teh pokraju.

"Quarto" — Italijanska bojna ladja, določena za spremstvo priča Wieda, ni hotela prispeti v naše pristanišče, aka tudi se je nahajala že tako blizu Trsta, med Piranom, Koprom in Miramarom... Njih up je šel — po vodi! To je res, da bi človek obupal!

"Piccolo" z vso glinjivostjo pripoveduje, kako so se "cittadini", zvezli, da prispe na dan Wiedovega prihoda v naš pristan imenovana ladja, že od ranega jutra zbirali na obrežju ter hrepeneče zeli lja v daljavo, eni z daljnogledi, drugi zopet s proslim očesom, od koder bi se imela prikazati "Ona", katero so tako težko pričakovati. Nekateri so zlezli na Općine in druge višine nad Trstom, da bi bili poprej deležni srčnega veselja... Končno so zapazili "Njo", ali nahajalo se je precej daleč zunaj, v "extra-territorialnem" morju.

Potem pripoveduje "Piccolo", kako navdušenje je zavladalo ob vsej Istrski obali, ko so ugledali Italijansko bojno ladjo. Piranži — ti zakleti sovražniki Slovencev — da so se zbrali ob obrežju in v stolpu, od koder so pozdravljali Italijansko ladjo. Med njimi se je nahajal osemdeseteletni starček, ki je v benečanskem dialektru pripovedoval vrhunski možici tako le: "Takrat je bilo ravno tako... Ali to pomeni gotovo le redkodob do vas — Iz naših zvonikov smo ugledali prihod Italijanskih ladij, bilo je to leta 1848. — Ladje so odšle in so se vrstile enajst let pozneje, leta 1859. Tudi takrat so odšle... Od tedaj se Italijanske ladje niso več vrstile"...

Navdušeni Pirančani in Kopričani so poskakali v čolne in ladje ter vesili v bližino "Quarta", katero so obkobili in pozdravljali. Pozdrav iz vseh Istrskih parnikov Italijanskim vojakom da je bil nad vse prizaten. Navdušenje, odnosno "nadlega" je bila tako veliko, da sam "Piccolo" priznava, da se je "Quart" primerno zdej, nagičedal se na odprtje morje...

Posneli smo to, a le deloma po "Piccolo", da nam ne bo zopet prišel ta ali oni s kakim očitanjem.

"Quarto" je torej odšla, ne da bi bila ustregla vročim željam naših "cittadini". Oni so radi tega žalostili... Revčki! No, Italijanska vlada pač dobro ve, da bi prihod Italijanskih vojakov v Trst povzročil velike irredentistične demonstracije. V Rimu pač boj poznao milijene naših Italianissimov, kakor na Dunaju, zato so tudi to — iz višjih ozrov — preprečili. Irredentistična demonstracija — to je bil prvi vzrok, da je Italijanska ladja ostala na — odstrem morju v "extraterritoriju" in ne leto — 1866! Nam, odkrito povedauo, bi bilo lubo, da bi bila "Quarta" ustregla arčalem željam naših "cittadini". To pa zato, ker bi bili nam ti belzogiblji kravali vsej deloma prinesli zadobčenje za ratno blagajno Italijanskih listov, ki poseba, odkar so z Nemci v zvezi, na ob vsaki priliki prikazujejo, kakor — dživi nevaren element. — In mi vendar prav z nobenim "hrepenejem" ne pričakujemo kake — ruske bojne ladje!

Domadeč vesti.

Častno občanstvo. Povodom otvoritve novoustanovljenega poštnega urada v Tomaju dne 1. t. m., je občinski odbor tomajski z ozrom na njegove zasluge na tej pridobitvi enoglasno imenoval drž. in dež. poslance g. dr. Gustava Gregorina za častnega občana tomajke občine.

Radi dogodkov v trgovski visoki Soli Revolte! se pripravljajo protestne izjave po vsem slovenskem jugu monarhije. Posebno veliko razburjenje je v Zagrebu in po Dalmaciji. Dolžnost vse naše javnosti je, da stoji na strani učetih se mladič, ki je tako odločno in dostojanstveno nastopila za pravo jezika in za čast svojega naroda. Vsa naša javost se mora združiti v klicu po zadobčenju za nezasiljeno žaljenje. Zato je pričakovali, da pride tudi v Trstu do prizorne manifestacije in mi smo uverjeni, da se naše zavedno ljudstvo v častnem šestih odzoveh izrazitvenemu pozivu.

Hrvatsko-srbski akad. klub v Trstu je prejel nastopno brzojavko:

"Sređena Vama čestitamo na istupu proti talijanskoj "kulturnoj" fakuli i kličemo Vama: Napred! U i Vas smo misli! Uz bratski pozdrav

Društvo hrv. vseučitarici A. B. C. Zagreb.

Jahita vojne mornarice "Lacroma" je včeraj dopoldne prispevala iz Pule v tržaško pristanišče, da bo na razpolago prestolonslednika Francu Ferdinandu, ki pride v kratekem z družino v Miramar.

Smrtna kosa. Včeraj je premilul pri Sv. Jakobu g. Fran Ban, c. kr. sodničlan. Pokojnik je bilo lete 27 let. V blagem pokojniku smo izgubili ml agilnega rodoljuba, Št. Jik. Čitalica pa večletnega odbornika. Pokojni Ban je pred leti dovršil tukajšnji konzervatorij kot operni tenorist, ali vsled bolezni v grlu ni mogel nastopiti svoje karijere, pač pa je s svojim strokovnim znanjem sedoval pri glasbeni roči Čitalnice. Pogreb bo v nedeljo, ob 3 pop. C. S. Giacomo 19. N. v. m. p. 1

Mare nostrum. Dunajska "Zelt" razpravlja o vzrokih, ki so bili odločilni, da se Italijanska vojna ladja, ki spremlja kneza Albauskoga v Drač, ni že v Trstu pridružila ostalem brodovom. Glavni vzrok je po mnenju dunajskega lata: da bi poveljnik Italijanske ladje moral pozdraviti v Trstu civilne in vojaške uprave, s čimer bi priznaval pripadnost Trsta k avstrijski državi. Temu priznaju se je hotela Italijanska vlada izognutti! Priskoč pa bi tudi do demonstracij: v Italiji proti Avstriji, v Trstu pa — za Italijo! Italijani postopajo z avstrijskim Trstom nekako tako, kakor papež z Rimom kot glavnim mestom kraljestva Italijanskega.

In dalje: "Goverili so nam, da je več nego dobrohotna nevtralnost grofa Achenthala za časa libiške vojne zborovala naše razmerje do Italije in da je več nego odjednivo vedenje grofa Berchtolda med balkansko krizo napravilo to razmerje odprtiročno prijateljsko. Čisti smo, da je skupna obramba Adrije dozadojega odpravila nešporazumlenja, ki so se bila nakupičila med obema državama. Iz vsega vsemu temu, vzhod Libiji, vzhod balkanski križ, vzhod Albaniji blesti sedaj lata Italije v Trstu je s svojo odsotnostjo. Kaj bi bila mogla Italija storiti manj prijateljskega, če bi je ne bili držali stremane pri Libiji, ob balkanski križi; v Albaniji — da niti ne govorimo o tisočih manjih uslugah, ki smo jih storili Italiji, ne da bi bila kaž vracača. Tako govore naši ministri že desetletja, da irredentisti ne obstojejo več, da so protiavstrijske demonstracije v Italiji le ekscesi sodrge, ki da jih "merodajati krogli" Italije najstrožje obsojajo! In kaj se dogaja? Pri prvih približkih, ki bi mogla Italijanska vlada z delanjem dokazati, svoje protiredečalistično mišljenje, napravila ravno nasprotvo temu, globok poklon Italijanski doktrini o "Mare nostrum"! Odsotnost Italijanske vojne ladje v Trstu je irredentistična demonstracija, ki se je ne more smatrati le kot ekscesi sodrge. Kajti uprizori je niti nikdo drugi nego Italijanska vlada sama!

Posnelli smo to, a le deloma po "Piccolo", da nam ne bo zopet prišel ta ali oni s kakim očitanjem.

"Quarto" je torej odšla, ne da bi bila ustregla vročim željam naših "cittadini". Oni so radi tega žalostili... Revčki! No, Italijanska vlada pač dobro ve, da bi prihod Italijanskih vojakov v Trst povzročil velike irredentistične demonstracije. V Rimu pač boj poznao milijene naših Italianissimov, kakor na Dunaju, zato so tudi to — iz višjih ozrov — preprečili. Irredentistična demonstracija — to je bil prvi vzrok, da je Italijanska ladja ostala na — odstrem morju v "extraterritoriju" in ne leto — 1866! Nam, odkrito povedauo, bi bilo lubo, da bi bila "Quarta" ustregla arčalem željam naših "cittadini". To pa zato, ker bi bili nam ti belzogiblji kravali vsej deloma prinesli zadobčenje za ratno blagajno Italijanskih listov, ki poseba, odkar so z Nemci v zvezi, na ob vsaki priliki prikazujejo, kakor — dživi nevaren element. — In mi vendar prav z nobenim "hrepenejem" ne pričakujemo kake — ruske bojne ladje!

"Piccolo" in divjaštvo Italijanskih dijakov na Revolte! Včerajnji jutranji "Piccolo" je pričel dolg popravek Jugoslovenskega divjaštva na Revolte!, v katerem so temi lito pobile nesramne laži in obrekanja, s katerimi so laški dijaki hoteli oblasti svoje jugoslovenske tovariše. "Piccolo" sicer dostavlja popravku neke pripombe, s katerimi hoče dokazovati, da je jugoslovensko divjaštvo že dalje čata izvajalo svoje laške tovariše, toda ti "dokazi" so tako plivli in tako puhi, da mora tako izpoznavati vsak človek, ki ima le kolikaj soli v glavi, da gre "Piccolo" in njegovim varovancem edino le za to, da bi se za vsako ceno, tudi če se osmetijo do kosti, izvlekli iz te svoje lastne greznice, v katero so skočili v svojem pobesnem sovraštvu do vsega, kar je slovenskega. Polagona so se jim menda vendar začele odpirati oči in menda že izpoznavajo, da si s takimi nastopi le sami sebi izpodrežavajo vejo, na katero bi se radi vsešli. In prav sedaj je prišla ta stvar, ko je ubog Pitacco z svojo Italijansko fakulteto pretekel že, ne vemo, kolikaj krvavi križ pot do dnevnega reda državnega zobra. Uvožek bo moral nesti svoj težki križ zopet nazaj, in kriv bodo ne malo prav oni zagrljeni na Revolte!, ki jih tako zelo boli vsaka slovenska beseda. No, le še več takih, pa se morda tudi ti skočenci dvaljosedetne kulture nekoliko — počivljajo!

Pravilna stvar je zmaga. Prejeli smo: Starešinstvo tuk. srpske pravoslavne opštine je bilo izvoljeno v miamu letu. Ker pa so radikalni člani vložili priziv na vladu, se je stvar zavlekla do prošlih dni. Vlada je potrdila izvolitev vkljub razulja latrigam in starešinstvo se je konstituiralo tako le: Lato Arčić predsednik; I. prokurator, Peter Ivelić II. prok. Velimir Doljanić; Štadakl; Stevan P. Jovanović in Aleks. Aleksić.

Mi časitamo novemu starešinstvu, da se mu je posrečilo dokazati pravilnost volitev in postaviti na laž one, ki so v listih naših smrtnih sovragov delali za znago Prijeteljev Trsta!

Zelimo, da bi novi gospodarji uvaževali, kolikor je mogoče, želje delavcev članov opštine, a tem zadajim svetujem, naj ne hodijo na imaučec ljudem, ki si delajo reklamo po židovskih lahonskih glasilih!

Slovan mora biti dosledno Slovan in ne šviga švaga!

Rekord! Dne 12. 2. 1909. je tomajsko županstvo poslalo c. kr. namestništvu v Trstu pritožbo proti odloku tržaškega magistrata v stvari domovinske pravice dveh medoletnikov.

Dne 25. 2. 1914, torej več ko pet let po vložitvi, je c. kr. namestništvu rešilo pritožbo priznavačojoč jo za upravljeno. Pritožba je bila slovenska, rešitev italijanska! Seveda ni c. kr. namestništvu krivo gorostisal petletni zavidi. Krivo je le tomajsko županstvo, ker je vložilo pritožbo v — slovenskem jeziku!

Hvala, da je c. kr. namestništvu počakalo samo do tedaj, da se je njegov refečen načelni razumeti v slovensko pritožbo.

Koliko bi se bila stvar še zavlekla, ko bi bili hoteli čakati, da se r. referent še nauči sestaviti slovensko rešitev!

Simon Gregorčičev odo "Oljki". Je zl. za samospore, mešan, ženski in moški zbor ter veliki orkester skladatelj P. H. Sattner. Delo je že v listku in je začelo "Glabrena Matca". Cena 6 krov. Dobivalo se bo v ljubljanskih knjigarnah.

Danes, v soboto, se vrši :: DIJAŠKI PLES :: v dvorani "Fenice" (ulica S. Francesco št. 5). Začetek točno ob 9 zvečer. Svira orkester bosanskega pešpolka. Vstopnina 2 K za osebo. Ples vodi g. prof. Umek.

Promenadna obleka. - - -

Parnik "Vida". V nedeljo dne 8. t. m. pihke parnik "Vida" z rednimi vožnjami iz Trsta v Orštan in nazaj, kakor je razvidno iz današnjega oglasa. Ta mesec bo vozil samo ob nedeljah in praznikih, od 1. dne aprila naprej pa vseh dan. Ker je parnik last domačega podjetja, hotelske družbe "Grijan-Miramat", je dolžnost našega občinstva, da se poslužuje le tega parnika za vožnje v Orštan.

Danes, v soboto ob 2 la tdi četrto po poldne se izvrši izredna vožnja, katera se tudi občinstvo lahko posluži.

Prihodnja številka "Vede" izide 15. marca in bo obsegala 12 tiskovnih pol. Radi mezdnega gibanja stavcev je bilo nemogoče izdati "Vede" preje.

Podružnica CMD v Rojanu-Greti bo imela svoj redni občini zbor danes 7. t. m. ob sedmih in pol zvečer v "Konsumentnu društvo" v Rojanu s sledenim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika, 2. Porčilo tajnika, 3. Porčilo blagajnika in pregledovalcev računov, 4. Volitev odbora, 5. Razni nasveti. — Vsi člani se tem potom vabijo, da se udeleže polnoštevilo občinskega zobra, ker se jim nudi po občinem zboru krasna zabava. Odbor namreč priredi ta večer drugi čajev-

večer z jasno obširnim sporedom: petjem, glasbo, kupleti, igro in predavanjem, tako da se bo vsakdo ob najboljšem čaju in dobrem pecivu izborno zabaval in to brez vseake vstopnine. Čisti dobitek čajevega večera je namenjen za hrano ubožnim otrokom v otroškem vrtcu rojanskega družnice CMD.

Tržaška mala kronika.

Trist, 6. marca.

Smrtna nesreča. Mitel Oswald, star 66 let, vrtnar, stanovanec v Škednju, je včeraj privozil po ulici Broletto. Hotel je zavzeti voz, a nesreča je hotelu, da mu je spodobilio

Poleg tega je pa obtoženec obdožen, da se je v raznih hotelih prijavil pod krimim imenom, tako v hotelu "Regina" na Dunaju pod imenom "grf Dijošaj pl. Laciš", zasebnik iz Verone, a v hotelu "Moncenisio" v Trstu pod imenom "Charles Dojé".

Obtoženec je po poklicu natakar in pozna tako dobro svoje ptice. Oglatal je v strokovnih listih, da: "se nječ glavni natakar (ali blagajničar) za hotelsko restavracijo. Zahteva se 2000 kron kavci. Ponudbe pod (bil) posle restante Dunaj (all Trst). Na take inserate je dobil več ponudb, a vendar je bil od vseh ponudnikov le en sam takoj... Lahkomiseln, da mu je posta sveto 1000 kron. Drugi so mu odgovorili, da mu izroči kavci ob vstopu v službo, a eden, in sicer Berndhänsel, kateremu je obtoženec zabijal v glavo, da je lastnik velikega "Excelsior-Palace-hotel" v Trstu, je obtožencu odpisal direktno na "Excelsior-Palace-hotel", katerega ravnatelj je prejemal to pismo, takoj razumel, da mora biti tu vmes kak slepar, ter je dobileno pismo izročil policiji. Ta je pa vsled razlož polzvedev prifila na sled Dunaju Kertschku ter ga aretrala.

Razpravi je predsedoval deželosodal svetnik Stegu a votenta sta bila deželosodal svetnik bar. Fafogla in sodnik dr. Lublč. Džavno pravdilstvo je zastopal namestnik državnega pravdnika dr. Benič, a branitelj obtoženca kazenski branitelj dr. J. Mandić.

Po prečitanju obtožnega je predsednik zaslišal obtoženca, ki je izjavil, da se sicer prizava krimim, da pa ni nameraval nikogar oškodovati. Njegova 79letna mati Kristina se je imela omogočiti z 80etnim grofom Bevilaqua v Veroni in ta grof je hotel njega, obtoženca, posloviti; zato si je on nadel naslov grofa. Poleg tega bi bil pa, kakor poslovjenec bogatega grofa Bevilaqua, prišel tudi do večje svote denarja. A bi je tudi zaročen z neko gospo, ki je bila ločena od svojega moža, častnika v avstro-ogrski vojski, katera je imela vsled ločitve zakona dobiti povrnjeno kavci, položeno za poroko s častnikom. Tudi od tega bi bil on dobil manjšak tisočak. In s tem bi bil povrnil škodo Haggerju in vsem, ki bi jim bil napravil kak škodo.

K razpravi ni bila pozvana posebno nobena prica.

Branitelj dr. Mandić je ostro grajal pomankljivost v postopanju preiskovalnega sodnika. Predlagal je, da se razpravi odgoditi, da se zaviljijo kakor priče: obtoženca mati in grof Bevilaqua iz Verone glede že povedanih obtožencev trditev; da je, da se zasiljati odv. dr. Dumleky na Dunaju, če je res, da je imel biti obtoženec imenovan članom upravnega sveta češke želenerice vsled kavci, ki jo je imel dobiti od gori imenovane gospe, in tvrdko Mayer, če je res, da je imel obtoženec v Trstu prokuro te tvrdke ter da je smel za to tvrdko lukašati. Končno je še branitelj predlagal, da se od cehskega ministra za notranje stvari v Budimpešti rekvirajo spisi, ki se uanašajo na poroko, ki se je imela skleniti med obtožencem in gori omenjeno gospo.

Zastopnik državnega pravdilstva dr. Benič se je tem predlogom najbolje protivil, a sklenilo je po daljšem posvetovanju sklenilo, da se braniteljevi predlogi sprejmejo in razprava odloži do prihodejnega zasedanja porotnega sodišča.

Društvene vesti.

Tržaška sokolska župa.

Jutri, v nedeljo, 8. marca 1914, ob 10 dopoldne, se vrši v telovadbi Sokola v Trstu, ulica Stadion št. 21

redni občni zbor

T. S. Ž.

z občajnim dnevnim redom. Starosta.

Odbor Št. Jak. Čitalnice pozivlje vse člane in članice, da se udeleži pogreba pok. F. Banja, blivšega odbornika ltd. Zbiratelič v nedeljo ob 2.30 popoldne v društvenih prostorih.

Občekoristna stavbena in stanovanjska zadruga "Naš Dom" opozarja na svoj II. redni občni zbor, ki se bo vršil danes, v soboto, ob 8 zvečer v spodnjih dvoranci "Narodnega doma". Nekaterim zadržnikom se vsled izprenembe bivališča vabila niso mogla dostaviti.

Narodna delavska organizacija

Skupina uslužencev c. kr. glavnih skladisč vabi odbornike in namestoake na zelo važno sejo, ki se bo vršila dne 8. t. m. ob 10 dop.

Delavci tehničnega zavoda pri Sv. Andreju bodo imeli danes ob 6 zvečer društveni sestanek v "Delarskem konsumnem društvu" pri S. Jakobu.

Podružnica NDO v Sv. Križu priredi jutri v nedeljo, 8. t. m., ob 1 pop. svoj občni zbor v društvenih prototih. Na dnevnem redu je tudi blagajničko poročilo

in volitev novega odbora. Tovarili! Potrebno je, da prideže na ta občni zbor v čim mogoče velikem številu. Vsak član se mora zanimati za to, kar se godi v notranosti organizacije."

Vollini sestanek NDO. Jutri, v nedeljo, ob 10 dopoldne se vrši v prostorih NDO, ul. sv. Franciška št. 2 volni sestanek. Člani so vabileni, da se ga polnočevalno udeleži. Razpravljalo se bo o kandidatu listi za bodoči odbor deželne organizacije.

Skupina delavcev v plavžih sklicuje za danes ob 7.30 zvečer javen shod, k te vrši v dvorani "Gospodarskega društva" v Štenu. Na dnevnem redu je obupni položaj, ki je zavladal v plavžih v zadnjem času.

Slovensko gledališče v Trstu.

V nedeljo ob 3.30 popoldne zanimiva duhovita veselciga

"GOSPOD SENATOR"

z očetom predstava.

Ni nedeljski večerni predstavi se je občinstvo nasmejalo do sltega.

Zvečer ob 8.15 se uprizori izborna burka

"MARTIN SMOLA".

Ta burka je stalno na repertoarju vseh velikih gledališč in bo tudi našemu gledališkemu občinstvu zelo ugašala.

Vstopnice za obe predstavi se dobivajo pri gledališki blagajni.

Gospodarstvo.

Zadruga "Naš Dom", ta v socialnem in gospodarskem pogledu tako važna ustanova za slovenski življi na Tržaškem, bo imela danes ob 8 zvečer v spodnjih (pre "Školovi") dvorani Narodnega doma št. 11. redni občni zbor, kateremu se predloži poslovno poročilo za leto 1913 z računskim zaključkom. Iz poslovnega poročila je razvidno, da se je premoženjski položaj zadruge načelne neugodnim razmeram v lanskem letu začel razčiljati v ugodni smeri. Dotič se je prvo poslovno leto pod pristatom ustvarovalnih stroškov moralno zaključiti z izgubo v znesku K 134.17. se izkazuje v računih za leto 1913 čistil dobilek v znesku K 905.96, ki naj se po predlogih načelnštva in nadzordišča uporabi v celoti v okrepitev splošnega rezervnega zaklada in drugih po pravilih zadruge dočlenjenih posebnih zakladov. Vrednost nepremičnin, ki so last ka druge, se izkazuje s skupnim zneskom K 93.482.76, od katerega odpade znesek K 52.206.80 na stavbe in začerek K 41.275.96 na zemljišča. Rezervni zaklad je koncem

Sreča v loteriji je zelo redka, zato naj vsakdo, ki jo hoče poskusiti, ravna kar najbolj previdno. Previdno ravnati pa se pravi, kupiti tako srečko, ki mora prav gotovo enkrat zadeti, oziroma, ki ima svojo denarno vrednost, da se jo v slučaju potrebe zamore prodati ali pa nanjo dobiti posojilo brez izgube nadaljnje igralne pravice. Kot taka stoji na prvem mestu turška srečka, katera se glasom današnjega oglasa glavnega zastopstva Češke industrijske banke v Ljubljani zamore naročiti proti mesečnemu odplačilu po samo K 4.75. Naj nikdo ne zamudi prihodnjega žrebanja dne 1. aprila t. l., pri katerem v srečnem slučaju zamore postati bogataš s 40000 zlatimi franki!

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanitá.

Dražba, ki se vrši danes 7. t. m. od 9-12:

Svetilke, sesalka na pritisk, slike, klzemografski, čevljarski šivalni stroji, decimalna in mostna tehnicna, usnje, oblike, kopla, kavilji, obroči, zapone, gumbi, nit, podpetniki, podpiatti, voski, lepilo, nadplati, leseni žibji, podvlake, vlačile, vrvice, četrtito za čevlje in druge čevljarske potrebnosti.

Poslano*)

V slovo!

Podpisana se prigodom najine selitve v Puli najprisrčneje zahvaljujeva vsem svojim sorodnikom, prijateljem, odjemalcem in znancem za nauča izkazane naklonjenosti, ter se tem potom poslavljava od imenovanih, kajti osebno slovo je bilo vsled primanjkanja časa nemogoče. Na zdar!

KLANEC, dne 6. marca 1914.

IVAN IN JOSIPINA METLIKA,
trgovec in posestnik.

*) Za člane pod tem naslovom odgovarja občinskištvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

Trgovci! Peki!

Drož (kuas) Iz odlikovane slovenske tovarne drož, so dosegli dosegli vseporosod najboljši sloses. Marodnjak. naročalite pri domaci tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. Priporočam se vam udan J. J. SUBAM, Trst, Via Vasari 10, Telefon N. 2266.

L. TERZON zalogolj jejiha in mila. Trst, ul. Sette Fontane 12. Najcenejše namizno olje, priporočljivo za one, ki trpe na želodcu. - Steklonica pol litra kron 1.60.

Za pomladno gnojenje

vseh žitnih polj, travnih, pašnikov, sadnih vrtov in vinogradov je

Thomasova žlindra

ZNAMKA Stern MARKA ZVEZDA

velike važnosti. — THOMASOVA ŽLINDRA (znamka zvezdā) ima za seboj že toliko uspehov, da jo rabijo vse kmetovalec. — Priporoča se vsled tega vsem kmetovalec, ki niso gačili dosedaj v spomladni, da to poskusijo. — Radi morebitne rabe iste, naj se vsakdo obrne na izključnega in edinega zastopnika Hermana Tureka & Co.

TRST - Via Sanitá št. 8 - Trst.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHEINIG)

TRST, VIA S. CATERINA ŠT. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8-9 in 2-3 in specijalist za kočne in rodne (spolne) bolezni: 11½-1 in 7-7½.

KARL GOMISEL

stara trgovina jestvin

Rojan, ulica Montorsino št. 16

Prodaja po najnižjih cenah vsakovrstne jestvine, kolonijalije in druge pridelke. Ima vedno najboljše prekajeno meso.

A. ŠEBEK, frizer, Trst

ulica San Antonio št. 2 polunadstropje

uhod ulica San Nicolò št. 33

priporoča cenjenim gosprom svoj NOVI SALON za česanje, pranje glave itd. itd.

RESTAVRACIJA „COLOMBO“

TRST ulica Campanile št. 13 (Vogal Trgu Ponte Rosso).

Novi prostori. Krasen salon, zračen, preskrbljen z vsem komfortom. Električna razsvetljava. Izborna dunajska in italijanska kuhinja. Specijaliteta: Sveže ribe dvakrat na dan. Vina iz najboljših furlanskih kleti. Kraški teran, belo briško, lutenberžan, istrsko, Opollo in Chianti. PRVOVRSTNO EXPORTNO PIVO. — Edino shajališče tujcev. — Zmerne, nizke cene. — Točna postrežba.

EDOARDO COLOMBO, lastnik.

Seme

Najboljše in najlepše želiščno in ejetlično seme.

M. German

Ker je sedaj najprimernejši čas, naj se obrne vsaka gospodinja in vsak ljubitelj vrta na podpisano tvrdko, ki pošlje za K 3—30 zavirkov av Furlanij semena. Vsaki zavirk nosi sliko zelenjave in in Olimpiji, na drobni: v Ponte Rosso 3. Tel. 12-9. ejetlično. Tako je omogočeno imeti skozi vse poletje kapus, wirsing, belo zelje, pravi ohrov, špinaco, dunajske kolerabe, korenje, petersilij, zeleno, salato, redkey, fižol, grah, krastavce, buče, melone in 7 zavirkov ejetličnega semena. Za K 5—dvakrat toliko.

Splošna hranilnica :::

TRST, via Torre Bianca št. 41, v bližini kavarne "Nuova York".

Edini slovenski denarni zavod na Primorskem, ki je upravičen sprjemati hranilne vloge, za katere se zahteva

pupilarna varnost.

Pri "Splošni hranilnici" v Trstu morejo torej vlagati varubi in oskrbni denar svojih varovancev. Zupanija občinska ter cerkvena oblasti cerkveni denar in sodišča sprejemajo vložne knjižice "Splošne hranilnice" v Trstu za mladoletne otroke v sodno shrambo.

Poslovovanje zavoda se vrši pod državnim nadzorstvom.

Vlagajo se lahko zneski od 2 K dalje. — Rentni davek plačuje hranilnica sama.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%

Obresti se pripisujejo h glavnici dvakrat v letu.

Natančnejša pojasnila v vseh zadevah hranilnega poslovanja daje ravnateljstvo.

Uradne ure: od 9 do 12 dopoldne in od 3 do 5 popoldne.

Poštno-hranilnični račun št. 137.019.

poslovnega leta 1913. dosegel znesek K 732.10 in naraste, ako se sprejemajo predlogi glede uporabe čistega dobička, na skupaj znesek K 1.522.10. Hranilne vloge v tekočem računu, ki se sprejemajo od obeh članov, ki žele pridobiti lastno hišo, se izkazujejo letos prvič v ratunkih zadruge, in sicer z zneskom K 1.839.85. — Hipoteka izposojila za narasta na znesek K 66.530 —, vplačani poslovni deleži znašajo K 20.950.02.

Iz teh številk je razvidno, da je smer premoženjskega razvoja zadruge ugodna in da je ustvarjen temelj, na katerem bo mogla uspešno izvajati svoj važni socialno-gospodarski program. Kakor omenja poročilo, se tudi že saujejo nadaljnja večja dela, za katera so potrebni načrti že pripravljeni. Kolike važnosti za naš gospodarski razvoj postane zadruga v nadaljnem izvrševanjem svojega občekoristaega delovanja, je gotovo vsakomur jasno, kdor pozna stanovanjske razmere v našem mestu, ki so zlasti za manj premožne sloje prebivalstva zkratno neugodne in ki so se posebno v sled stavnih krize v zadnjem letu zelo poostrele. Želimo zato, da se vodstvu zadruge posreči čim prej pričeti z izvrševanjem nameravnih del, in zlasti želimo, da bi se za zadrugo v čim običejši meri zanimali tudi oni naši krog, kateri sicer ni namenjeno njeno delovanje, kateri bi pa s pristopom k zadrugi zlastno lahko pripomogli, da se njena sredstva čim prej v izdatih meri povečajo.

Zivnostenska banka v Pragi. V tej upravnega sveta Zivnostenske banke v Pragi, ki se je vrnila dne 5. t. m. je bila predložena bilanca za leto 1913, ki izkazuje, včetve prenos čistega dobička iz leta 1912, po odbitku rezilje, troškov la davkov K 8.350.100.29 čistega dobička proti K 8.219.987.93 prejšnjega leta.

Občemu zboru, ki se vrši dne 15. marca t. l. se bo nasvetovalo izplačati 7 1/2 % dividendo, t. j. K 15 — na delnico.

Vesti iz Goriške.

Automobilsko vožnja Gorica—Krmn skozi Brda. To vprašanje je že toliko dozorelo, da smemo upali, da se bomo mi Brici najdalje do jeseni vozili — z avtomobilom. Pri namestitvitu ste namreč vloženi dve tozadne prošnji, in sicer ena s strani gg. Franca Oblijubka in tovaršev, druga pa s strani nekega g. Koleanca. Izraziti se morajo le že prizadeta županstva — kar pa je le bolj formalnega značaja. Hčem pa podati svoje skromno mnenje o teh dveh načinih. Po prvem načrtu bi vozili avtomobili od St. Martina skozi Kojsko do Gorice po eni, in od St. Martina skozi Dobrovo do Krmna po drugi strani. Zrazenega bi bile stranske proge St. Martin—Kozanje—Vipolje, ter St. Martin Dobrovo—Jankovo—Krmn.

Drugi načrt pa ima projektirano glavno progo Gorica—Krmn skozi Brda, ter stransko progo Dobrovo—Dolenje—Miranik. Po mojem mnenju bi bila druga proga pripravnejša. Res da je v bistvu identična s prvo, mislim pa, da bi to lomljene proge v St. Martinu bi povzročalo le nepotrebne stroške in — kar je glavno — prekinjanje vožnje, kar ni praktično in za potnike ne prikljivo.

Stvar je torej v odločilnem štadiju. Naj se nikar županstva ne prenaglijo, temveč naj stvar dobro prouče. Da sem jaz za načrt g. Koleanca, evo razlogov: če dobi koncesijo, smo automobile vožnje gotovi, ker založi podjetje prosilec sam. Ce pa dobe koncesijo gg. Oblijubek in tovarši, se mora ustanoviti najprej zadruga, zadružalki morajo zložiti zadružni kapital, proračunjen na 60.000 K. Ali ne nastane tu veliko vprašanje? Kakor pa rečeno, je to le zgolj moje zasebno mnenje, in prepričan sem, da bodo zraza županstva stvar reči sebi in Brdom v čast in korist. Po mojem mnenju bi enketa briskih županov ne bila slaba.

K sklepui bi rad že nekaj omenil, česar pa naj mi nihče ne šteje v zlo, ker govorim le kot sin naših vinorodnih B. d., ki mu je dobrobit naših Brčev toplo pri arcu — in hočem biti tudi v vsaki stvari strogo objektiven. Gospodom, ki so stvar vrezali tako resno v roke, vsa čast. Ne morem pa odobrovati, da se je vse vršilo s takšnim pomponom. Čemu neki javni shodi? Čemu govorci poslanec? Naprej ne govorim. Konstatiram pa le eno: stopili ste na ono pot, ki vam jo je nasvetoval g. V. Stiglitz v Smartnem — in stvar se je udejstvila. Dal Bog da bi obrodila tudi mnogo sadu

— pri tem pa ne sme zamreti vprašanje briske železnice. Parola nas Brčev, mora biti slej kot prej: hočemo železnico! Sledno ukup, kakor doslej in uspehl ne izostanejo. In to moramo dosegli, če hočemo, da bo naša briska „rebula“ in naše tako zelo okusne sadje prisko do one veljave, ki mu po kaakovosti in dobruti prilice.

Zapadni Brči.

Vesti iz Istre.

Iz Pule. (N-zaslišana strogost). V ne deljo popoldne se je sprehal po „rivi“ grada 8 džakov. Kar naenkrat je prihitel k gradi neki častnik večje mornarice, ki je brez vsega povodov začel enega teh džakov — kieftati! Vzrok je bil baje ta, da je okifutani d'jak imenom Zanetti likskrat spremiljevalko onega častnika (imenom Kršajavi). Tako trdi častnik. Džaki so se podali takoj na polocjo in piljavili dogodek. V tork, dva dni pozneje, pa je došel do pis prištanskega admiralata na okrajno glavarstvo s prešajo, naj se polzvede imena džakov, ki so bili v družbi okifutanga. To seveda v namen zaslivanja v preiskavi proti častniku.

A kaj je napravil vodja policije, g. dr. Miekuš, s tem dopisom? Mesto da bi bil dal zahtevani odgovor, je poklical toliko okifutana Zanetti, kolikor druge džake, ki so bili tudi v družbi, in je jedno zavorno prisodil prvemu 14. ostalim pa po pet dni zapora! To se pravi, ni jih sam kazoval, ampak dalje ta odložni način komisariju dru. Modriču. Ker tudi pri mornarci ni priljubljen, se je hotel dr. Miekuš s tem nekoliko prikuhi. A najzadnje je na stvari, da namestnika okrajnega glavarja (ker je ta slučajno odsonen za nekaj dñi), niti obvestil ni o stvari ter je svojevoljno tako nepravilno postopal. Je pač vedel, da sploh ne bi bilo prišlo do takih fazn, ako bi bil še okrajnega glavarstva obveščen.

A g. dr. Miekuš je dosegel, česar — ali želet. Pri mornarci je že bolj padel v cen, pri ljudstvu je le bolj omražen in vrhu tega je spravil svojega šefa, grofa Schöfelda, v veliko nepriliko. Celo „Giornaleto“, ki je bil z drom Miekušem vedno v precej intimnih silkih, ga je zapustil. „Giornaleto“ je bil celo konfisciran radi tega dogodka, dasi je navajal le fakta. Vse stranke so sedaj proti Miekušu.

Seveda pride stvar tudi v parlament. Celo „Polner Tagblatt“, ki je gotovo prijatelj mornariškim častnikom, se zgrajen nad takimi kaznimi, ker to vendar ne gre, da se mirene džake, ki niso niti zakrivili, tako strogo kaznuje in jih očkoduje morda na vsej bodoči eksistenciji. Nadejam se, da g. grof Schöfeld, ki je pozvan kot pravčen človek, vendar enkrat ukrene potrebu, da nas dr. Miekuš — zapusti. To pričakujemo tembolj, ker čujemo iz zanesljivega vira, da hočejo tudi vojaške oblasti protestirati proti postopanju dr. Miekuša. Ob enem so se zedenile vse stranke v Pull, brez razlike naravnosti ali političnega mišljena, za skupno akcijo v svrhu odstranitve tega gospoda.

Druge slovenske dežele.

Gledališko društvo na Jesenicah ponovi v nedeljo, dne 8. t. m. ob 2:30 po polnem v dvorani pri Jelenu na Savlji ljudski igri „Carovnica pri Bohinjskem Jezru“, ker je prva tako zelo ugajala. Kdor hoče vidi nekaj res lepega, naj ne zamudil igre, posebno, ker se že sezija nagiblje h koncu. Povratek za vnauje goste bo še s šestimi viki.

Franjo Ban
sodni avokulant.
Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo dne 8. t. m. ob 3 popoldne iz hiše žalosti ulica Campo S. Giacomo št. 19.
TRST, dne 6. marca 1914.
Zalagoči starši
Uršula in Martin.
Novo Pogrebno Podjetje, Corso 47.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je danes po dolgi in mučni bolezni preminul naš preljudbeni sin

MALI OGLASI

se računa po 4 stot. besedo.
Mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanja pristojbina znaša 40 stotink.

Hotel-Restaurant-Buffet Kosič

ulica Carradori št. 15 (vogal ulice Geppa). — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk, kjer se dobri več vrst vina in pivo Dreher, vsakovrstna gorka in mrzla jedla ob vsem času. Sobe za prenočitev in z 2 k naprej. HINKO KOSIČ, lastnik. 174

Gospodica 25-letna inteligentna, vesča slovenskega, nemškega in italijanskega jezika ter izuzetna popolnoma gospodinjstva, želi s 15. aprilom primerne službe; tudi na deželo. Prijazne ponudbe pod naslovom „Inteligentna“ poštno pošte, glavna pošta. 198

Mobilirano sobo se odda takoj v načini v ulici Farseto 43, II., vrata 16. 201

Nova brivnica Via Belvedere št. 4 se priporoča občinstvu. Udalji Muljevič Jurij, bivši pomočnik V. Gjurina. 2006

Najnovejši stroj, ki rabi za hranje in vezanje, elegantno pohištvo, stiri predeli, upogljiva mizica, K 150 —, drugi jedostavnost K 110 —, tretji za družinsko rabo K 64 — za tve tri jamstvo za 3 leta. Izredna prilika samo v ulici 8a Osterina 7, dvorišče. 194

Na prodaj klopi in stolice, izdelano pripravljeno za vit. Prodaja se za polovino cene proti kojemu plačilu. Villa Emilia Penicile Scereola 358. 193

Odda se meblirana soba s 15. marcem v ul. Commerciale št. II, III. nadstropje.

Prodajo se zemljišča na Greti 72 klatrov K 1800, pripravno za onega, ki dela v prosti luki. Pojasnila daje: Ivan Rauber 308 na Greti, bližu vodovoda. Prodaja se tudi hišica v ulici dell'Istria št. 126. 200

Proda se mlekarja s prodajo zelenjave in sadja, vina in piva. Več se izvede v ulici Gelsi 5. 202

Stanovanje in hrano dobi pošten delavec v ul. San Marco 4, III. n. (199

Trst-Grljan-Miramar
Salonski parnik „Vida“
(za 400 oseb)

Voz od 8. marca samo ob nedeljah in praznikih, od 1. aprila naprej vsak dan.

Odhodi ob delavnikih:

iz Trsta (pom. Sv. Karla) Iz Grljana:

ob 9.15 predpolodne ob 12.15 popoldne

* 2.45 popoldne * 5.45 *

* 6.30 * 8.30 *

Ob nedeljah in praznikih:

ob 9.15 predpolodne ob 12.15 popoldne

* 2.45 popoldne * 3.30 *

* 4.15 * 5.45 *

* 6.30 * 8.30 *

* Eventuelne vožnje. CENE:

Vožnja tja in nazaj . . . . . K 1 —

Samo ena vožnja . . . . . K 60 —

za otroke do 10 leta K 30 —

za vojažstvo in abonente znižane cene.

Brivce in frizer za dame And. Rojić, Trst

Via Aquedotto 20.

Priporoča se gospodom na dobro in higienično pohištvo.

Damam se priporoča za moderno friziranje, glavoprajanje, barvanje it. d.

Vsakovrstna lažna delo se izvaja dobro in točno.

Jos. König nemški zobotehnik

Trst, ulica San Nicoló št. 18/II.

Sprejema od 10 do 1 in od 3 do 8 popol.

ODLIKOVANA

tržaška čevljarna

Trst, ulica Giosuē Carducci 21.

Izbera obuvala vsake vrste, najboljših in inozemskih towarev po najzmernejših cenah. Blago srve vrste. Moderne oblike. Delo solidno in perfektno

Kupujte Nar. kolek.

Žganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ul. Scala Belvedere št. I

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenjenemu občinstvu.

Mizarska delavnica

Lovrenc Ivančič

Trst, ulica Aless. Manzoni 3

izdeluje vsakovrstna pohištva in stavbinska dela. Imata pripravljene moderne spalne sobe in kuhinjsko pohištvo vseh slogov. — Cene zmerne. Solidno delo.

Alla Città di Solingen

Vittorio e Erminio Zandegiacomo

Trst, ul. Ponterosso 4 (blaža Mordò).

Velika izbera nožev. Škarji, brivnih brijev, brivnih aparatorov vseh sistemov, aparati za lasé, predmeti za manecure, kuhinjski noži it. d.

Lastna delavnica brusača CORSO št. 3.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Cermák V. Tuscher

zobozdravnik koncen, zobni tehnik

TRST